



BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT

FIGUERES



Curs 2018/19



MEDUSA



De Ricardo Menéndez
Adaptació teatral: **Pablo Ley**

Dimecres, 13 de
febrer a 2/4 de
8 del vespre

Coordina:
Magda Bosch i
Rocamora



Ricardo Menéndez Salmón (Gijón 1971)

Llicenciat en Filosofia per la Universitat d'Oviedo, escriu en els diaris *El País*, *La Vanguardia* i *Diari de Girona*, i en la revista *Mercuri*. Director literari de KRK Edicions entre els anys 2005 i 2009, ha estat col·laborador d'*ABC*, *El Confidencial* i la desapareguda revista *Temps*.

Va obtenir el Premi de la Crítica d'Astúries de Narrativa pel llibre *Els cavalls blaus*, el Premi Juan Rulfo de l'any 2003 atorgat per Ràdio França Internacional i l'Institut de Mèxic a París pel relat «Els cavalls blaus», i el Casino de Mieres de Novel·la per *La nit ferotge*.

La seva novel·la *L'ofensa* (2007), considerada per *El Periódico de Catalunya*, el diari *El Mundo* i la revista *Qué Leer* un dels deu millors llibres de 2007, va rebre el Premi Qwerty de Barcelona Televisió a la revelació de l'any i el Premi Llibreria Sintagma a la millor novel·la de 2007, a més de ser considerada per la revista *Quimera* com la millor obra de narrativa publicada el 2007.

Per la seva banda, *Ensorrament* (2008) va ser escollida pel diari *El País* com la millor novel·la en espanyol publicada en 2008 per un autor menor de quaranta anys i va rebre el Premi de la Crítica d'Astúries a la millor novel·la publicada en aquest any.

El 2009 va rebre el Premi de la Crítica de la Fira del Llibre de Bilbao en reconeixement a la trilogia composta per *L'ofensa*, *Ensorrament* i *El corrector*. El 2010 la seva obra *Astúries per Vera (Viatge sentimental d'un pare escriptor)* va obtenir el V Premi Llanes de Viatges; aquest mateix any la seva novel·la *La llum és més antiga que l'amor* va merèixer el Premi Cálamo «Una altra mirada». *Medusa*, la seva següent novel·la, ha estat adaptada al teatre pel dramaturg Pablo Ley i la companyia catalana La Virgueria. L'adaptació, estrenada al festival Temporada Alta de Girona el 2018, ha obtingut els premis Quim Masó i Serra d'Or. La seva desena novel·la, *Nens al temps*, va rebre el V Premi Les Amèriques concedit pel Festival de la Paraula de Puerto Rico, que acredita a la millor novel·la iberoamericana publicada el 2014. El 9 de febrer de 2016 la seva novel·la *El Sistema* va obtenir el Premi Biblioteca Breu. La seva última obra fins a la data és *Homo Lubitz*, apareguda al gener de 2018.



I Medusa? El nom fa referència a una pintura de Caravaggio (1595/6). El protagonista del llibre, Prohaska, ha copiat aquesta pintura, però no ha capturat el moment en què Medusa es veu reflectida a l'escut del seu assassí Perseo. Prohaskas Medusa veu "la cara reflectida amb la major alegria de detall en els seus alumnes inquietes; El que Prohaskas Medusa veu és el cap calb, la barba pàl·lida, el rostre ja ancià d'un home sense trets recognoscibles, un home en la munió, (...) el testament d'un home sense culpa i consciència".

Amb Ricardo Menéndez Salmón, el Wagenbach-Verlag amb seu a Berlín està presentant per primera vegada en alemany un dels autors més importants de la literatura contemporània espanyola. "Medusa" - ja la sisena novel·la de l'encara jove autor (* 1971) - és un memorable text filosòfic que traça la vida d'un fotògraf de guerra mentre es pregunta la qüestió dels límits de l'art. Fins on pot passar l'art davant la mort?

Un narrador en primera persona traça la vida del fotògraf i pintor de la guerra alemanya (fictícia) Karl Gustav Friedrich Prohaska. Nascut el 1914, el 1933 es va convertir en un aprenent d'un estudi fotogràfic a les embragatges de l'aparell de propaganda nazi. A partir d'aquest moment, ell és "l'ull" dels nazis, amb l'aspecte inconfusible de la seva càmera que registra minuciosament totes les atrocitats de la dictadura. Quan va esclatar la guerra el 1939, va estar al capdavant, després de les tropes en la seva marxa per Polònia, documentant el genocidi a Kaunas, Lituània i també al camp de concentració de Dachau.

Les fotografies i les pel·lícules -com ara una gravació de tres minuts d'un escamot d'execució a Lituània que dibuixa l'atenció del narrador en Prohaska- són testimonis de la impressionant violència del segle XX, gravada per l'artista (?) Amb una professionalitat tímida. Es tracta, sobretot, de les preguntes:

"Pot haver compassió, comprensió, simpatia per a una persona que, com l'ull diví, estava content de deixar les conseqüències de les seves accions a discreció dels altres? L'obra de Prohaska mereix ser exhibida en un museu, o és res més que el resultat d'una activitat forense d'un vesc sense escrúpols que mereix estar lligat a la màxima participació de Nuremberg? "

En resum, fins a quin punt l'art / artistes s'apropen a les atrocitats de la realitat com a art? On és el límit? Hi ha fins i tot un límit?

Aquesta és una pregunta especialment urgent en el cas del personatge Prohaska desenvolupat aquí, ja que l'artista no s'allunyava de la violència humana després de la Segona Guerra Mundial, sinó que va buscar i documentar l'horror en altres països: Amèrica del Sud, Amèrica Central, les víctimes d'Hiroshima , *"De fet, tot el seu treball inquietant podria resumir-se sota el lema: " Jo estava allà "*.

Significa: *"Mà, lent, càmera com a simple observador. L'art com a testimoniatge, l'art com a testament, l'art com a legalització: fantasmal, transparent, impopular "*. Però és suficient *per absolver* l'artista, que ha estat aterrit durant anys al servei d'una dictadura implacable, de ser còmplices?

Les preguntes que planteja la novel·la, explícita i implícita de Menéndez Salmón, indueixen, indubtablement, als camps de mines de dilemes ètics i morals; A més, fomenten la reflexió sobre les arts, les seves funcions, la seva legitimitat davant la mort. L'autor narra la història de Prohaska, la seva esposa Heidi, el seu amic i biògraf jueu Stelenski, la història del segle XX, en un llenguatge sorprenent tacat de poderosa poesia. Ell (o el seu traductor Carsten Regling) sap expressar fets complexos i grans preguntes en uns quants moviments de forma melódica i clara alhora: un art rar i no menyspreable.

Novel·la històrica, novel·la filosòfica, novel·la artística: Menéndez Salmón ha aconseguit unir els diferents gèneres. Pel que fa a l'arca de l'art contemporani, que comprèn el fotògraf-cineasta-pintor Prohaska, la novel·la és (fins a cert punt) comparable al "Mapa i territori" de Houellebecq i té una forta connexió amb la història política del segle XX el cèlebre autor espanyol Rafael Chirbes en comú.

"Medusa" és una potent novel·la curta, que ofereix en les seves 138 pàgines amb moltes idees, ja que un pernil gruixut no pot oferir-se. I amb Ricardo Menéndez Salmón, els lectors de parla alemanya seran presentats amb una veu que no és fàcil d'oblidar i que té la veu de la nova Espanya. Definitivament esperem més traduccions!

<https://buecherrezension.com/tag/karl-gustav-friedrich-prohaska/>

MEDUSA

Dissabte, 16 de febrer a les 9 vespre al Teatre Mpal. El Jardí
(Durada 1 h 20 minuts)

- Direcció
- **Aleix Fauró i Isis Martín**
- Adaptació
- **Pablo Ley**
- Amb
- **Pepo Blasco, Patrícia Bargalló, Isis Martín, Sergi Torrecilla**
- **La Virgària**